

Biologia SCENARIUSZ 2

ZAŁĄCZNIK NR 1.

Zużycie wody przez mieszkańców wybranych krajów świata

Kraj	Rok	Całkowite zużycie wody w przelicze- niu na mieszkańca (sektor rolnictwa, przemysłu i gospo- darstw domowych łącznie) M ³ /OSOBA/ROK	Zużycie wody na osobę w gospodar- stwie domowym (i w budynkach użyteczności publicznej) M ³ /OSOBA/ROK	Zużycie wody na osobę w gospodarstwie domowym (i w budynkach użyteczności publicznej) LITRY /OSOBA/DZIEŃ
Angola	2002	42	10	26
Egipt	2002	937	71	196
Kenia	2007	72	12	34
Maroko	2002	427	43	117
RPA	2002	270	84	229
Kanada	2006	1330	260	713
Meksyk	2008	721	101	277
Stany Zjednoczone	2007	1550	197	539
Brazylia	2007	305	85	234
Peru	2002	722	60	166
Bangladesz	2008	253	25	70
Chiny	2007	425	52	143
Indie	2010	627	46	126
Nepal	2002	393	12	32
Palestyna	2007	104	50	137
Arabia Saudyjska	2006	959	86	236
Sri Lanka	2002	651	16	43
Czechy	2009	189	77	211
Niemcy	2007	392	48	133
Holandia	2008	642	39	108
Polska	2009	314	41	112
Hiszpania	2008	728	98	268
Wielka Brytania	2007	213	46	127
Australia	2010	2782	409	1122

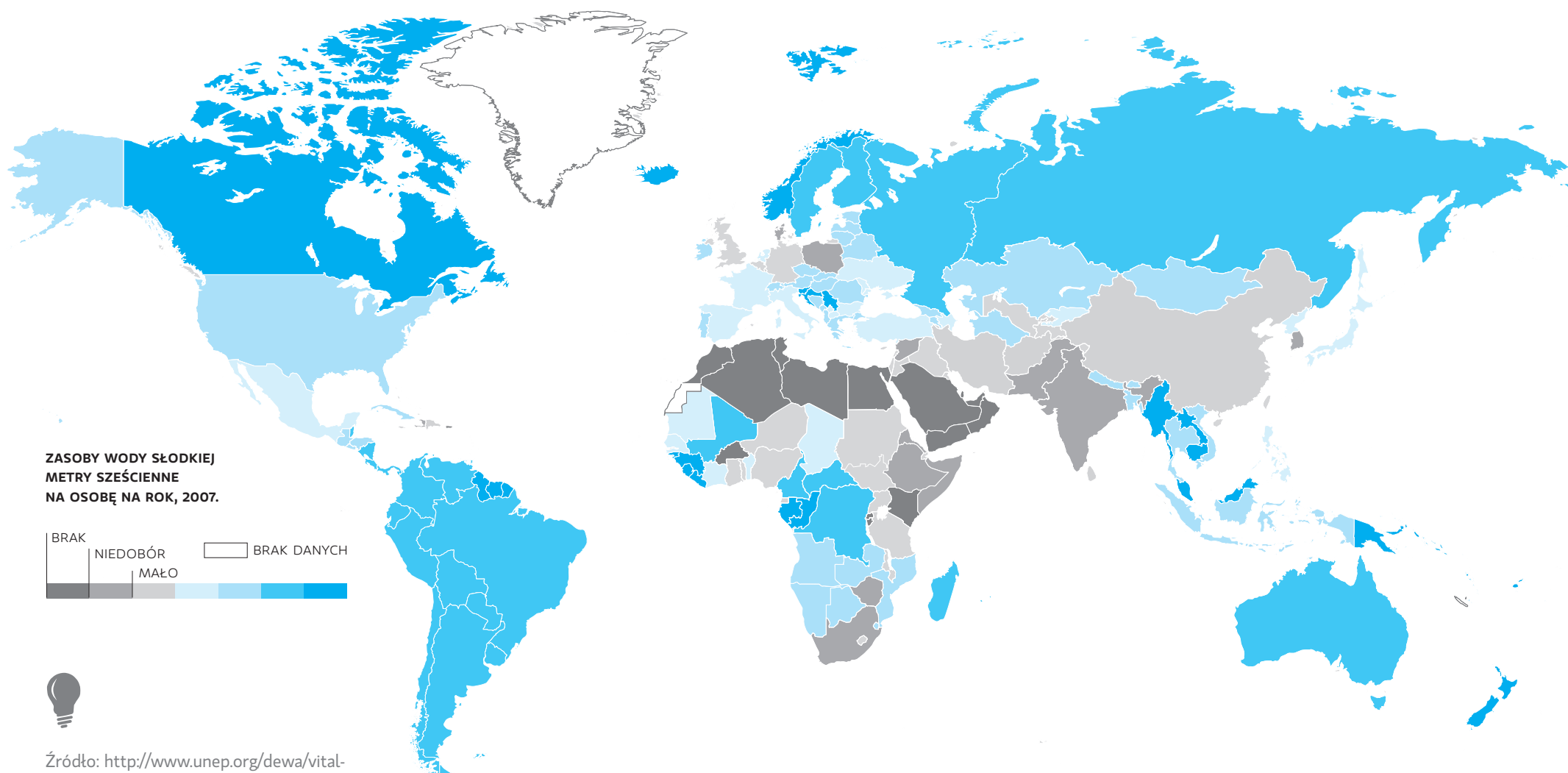
Źródła:
<http://www.worldwater.org/data.html> oraz
<http://chartsbin.com/view/1455>

Biologia SCENARIUSZ 2

ZAŁĄCZNIK NR 2.

Zasoby wody słodkiej

Źródło: <http://www.unep.org/dewa/vital-water/article192.html>

Biologia SCENARIUSZ 2

ZAŁĄCZNIK NR 4.

Karta pracy do filmu

Odpowiedź na pytania:

- Gdzie toczy się akcja filmu?
- Jak działa zaprezentowany w filmie system pozyskiwania deszczówki?
- Jakie są jego zalety?
- Jakie są jego ograniczenia?
- Kto może korzystać z takiego systemu?
- Co zyskują osoby korzystające z takiego systemu?

Biologia SCENARIUSZ 2

ZAŁĄCZNIK NR 5.

Jak Tias Sibanda radzi sobie z suszą

Jak sobie radzić ze zmianami klimatu

Zmiany klimatu zaburzają poziom opadów i w miejscach, w których kiedyś regularnie padał deszcz, teraz zdarzają się długie okresy suszy. Prowadzi to do spadku poziomu wód w jeziorach, studniach i rzekach. W Afryce Subsaharyjskiej 90% upraw jest zależnych od opadów, przez co są jeszcze mniej odporne na zmieniające się cykle pogodowe.

Rozwiązaniem jest gromadzenie deszczówki i utrzymywanie jej w glebie lub przechowywanie w zbiornikach podziemnych, a później wykorzystywanie jako źródła czystej wody.

Oddziaływanie

Tias Sibanda prowadzi grupie instruktorów propagujących wykorzystywanie deszczówki do nawadniania pól w jednej z gmin prowincji Matabeleland Południowy w Zimbabwie. Uprawia 4,5 hektara kukurydzy oraz 2 hektary sorgo. Zanim poznał metody gromadzenia wody, często nie zbierał plonów z powodu suszy i musiał sprzedawać bydło, by kupić żywność dla siebie i rodziny.

Nawadnianie pola deszczówką znacznie zwiększyło jego wydajność: w zeszłym roku Tias dwa razy zebrał kukurydzę – po 1,5 i 0,75 tony, z czego zrobił zapasy, które wystarczą mu do następnego sezonu. Obliczył, że na zakupach żywności zaoszczędził równowartość 12 kóz (koza kosztuje około 300 000 dolarów zimbabwejskich, czyli ok. 85 zł, zatem Tias zaoszczędził ponad 1000 zł).

– Dzięki metodom gromadzenia wody, które poznałem, i odpowiedniemu przygotowaniu pola, nie musimy już martwić się o żywność ani erozję gleby – mówi Tias. – Jestem pewien, że będzie coraz lepiej, a jeżeli susza zelżeje, będę niedługo mógł sprzedawać część zebranej kukurydzy.

Deszczówka jako metoda nawadniania

Jeżeli zaoramy ziemię wokół pola, w powstałych brzdach zgromadzi się deszczówka, co powstrzyma jej zbyt szybki odpływ z wysuszonej gleby i tym samym zapewni odpowiednią ilość wody uprawom. Nawet gdy poziom opadów jest niski, można zebrać wystarczającą plony. Drogocenną deszczówkę uda się również gromadzić i przechowywać w zbiornikach, tak aby nawet w najsuchsze dni zawsze było źródło wody do nawadniania upraw.

Zdjęcie: Practical Action / Warwick Franklin

Biologia SCENARIUSZ 2

ZAŁĄCZNIK NR 6.

Karta pracy do materiału źródłowego

Odpowiedź na pytania:

- Jaki sposób na suszę znalazł Tias z Zimbabwe?
- Jakie korzyści czerpie Tias z wprowadzonego rozwiązania?
- Co zmieniło się w życiu Tiasa dzięki zastosowaniu tej metody?
- Jakie perspektywy i plany na przyszłość ma Tias?